

Hasan KARAL
İstanbul Milletvekili**TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA**

Aşağıda yer alan sorularımın Tarım ve Orman Bakanı Sn. İbrahim Yumaklı tarafından Anayasanın 98'inci, TBMM İçtüzüğü'nün 96'ncı ve 99'uncu maddeleri gereğince yazılı olarak cevaplandırılması hususunu arz ederim.

Hasan KARAL
İstanbul Milletvekili

Tarım ve hayvancılık, yalnızca ekonomik bir üretim alanı değil; aynı zamanda Türkiye'nin gıda güvenliğinin, kırsal refahın ve milli egemenliğin temelidir. Ancak son yıllarda, artan girdi maliyetleri, düşen üretici fiyatları, plansız ithalat politikaları ve etkisiz destekleme sistemleri nedeniyle tarımsal üretimde sürdürülebilirlik ciddi tehdit altına girmiştir.

Bu çerçevede, Tarım ve Orman Bakanlığı tarafından 2019 yılında düzenlenen III. Tarım Orman Şûrası ile 2025 yılında gerçekleştirilen IV. Tarım Orman Şûrası ülkemizin tarım politikalarının yönünü belirleyen iki önemli belgedir. Her iki şûrada da üretim planlaması, dijitalleşme, iklim değişikliği, su yönetimi ve çiftçi destekleri gibi temel başlıklara yer verilmiştir. Ancak;

2019'daki şûrada alınan 60 maddelik kararın üzerinden yaklaşık 6 yıl geçmiş olmasına rağmen, bu kararların ne kadarının uygulanıp uygulanmadığına dair kamuoyuna açık bir izleme ve değerlendirme raporu yayımlanmamıştır.

Üçüncü şûrada belirlenen "aktif çiftçi odaklı destekleme sistemi", "ürün planlaması", "girdi maliyetlerinin düşürülmesi", "stok ve fiyat spekülasyonlarının önlenmesi" gibi maddelerin hayata geçirilmediği; tam aksine, üretici maliyetlerinin artarken taban fiyatların maliyetin altında açıklanmaya devam ettiği görülmektedir.

Dördüncü şûrada ise madde sayısı 86'ya çıkmış, yapay zeka, blokzincir, yeşil lojistik gibi kavramlar dahil edilmiş; ancak bu detayların üreticinin temel sorunu olan yüksek girdi maliyetleri, düşük fiyatlar ve ithalat baskısı gibi konuları ne ölçüde çözeceği belirsizdir.

Alınan karar sayısının artması, bazı çevrelerce bir "ilerleme" gibi gösterilse de; aslında bu durum, tarımsal krizin daha da derinleştiğini ve çözüm arayışlarının dağınıklaştığını göstermektedir. Ayrıca her iki şûrada da alınan kararların büyük bölümü temenniler düzeyinde kaldığı, etkin bir uygulama planı, bütçe tahsisi, takvimlendirme yapılmadığı gibi, tarımsal kamu politikalarının kurumsallaşmasında da ilerleme sağlanamadığı görülmektedir.

Bu bağlamda;

- 1) III. Tarım Orman Şûrası'nda alınan 60 kararın kaçını uygulanmış, kaçını kısmen hayata geçirilmiş, kaçını uygulamaya konulmamıştır? Bunların yıllara göre izleme ve değerlendirme raporu var mıdır?
- 2) III. Şûra kararları doğrultusunda uygulamaya konulan herhangi bir politika, tarımda üretici lehine bir iyileşme (girdi maliyeti düşüşü, üretici fiyat artışı, ithalatın azalması vb.) sağlamış mıdır? Sayısal verilerle açıklar mısınız?
- 3) Son 5 yılda Şûra kararlarıyla bağlantılı olarak tarımsal verimlilik, ihracat, istihdam ve üretici gelirlerinde gözlemlenen değişim nedir? Varsa, bu değişimler doğrudan hangi kararlar sayesinde olmuştur?

28379

Hasan KARAL
İstanbul Milletvekili

- 4) IV. şûrada alınan 86 maddelik kararın önceki şûraya göre madde sayısı bakımından artışı, bakanlığınızca tarımsal problemlerin derinleştiği şeklinde mi değerlendirilmiştir?
- 5) IV. şûrada yüksek maliyet-düşük fiyat krizine, gıda enflasyonuna, üretici gelirlerinin düşmesine yönelik somut hangi çözüm önerileri yer almıştır? Bu maddeler hangi takvimle hayata geçirilecektir?
- 6) Her iki şûrada da yer alan "üretim planlaması", "aktif çiftçi tanımı", "sözleşmeli üretim", "çiftçi desteklerinin şeffaflaştırılması", "gıda israfının önlenmesi", "kooperatiflerin güçlendirilmesi" gibi tekrar eden öneriler neden halen kalıcı çözüme kavuşturulamamıştır?
- 7) Tarım Şûralarında alınan kararların bir "strateji belgesi" niteliğinde mevzuat ile bağlayıcılığı olacak şekilde uygulanması yönünde herhangi bir yasal düzenleme çalışması var mıdır?
- 8) Bakanlığınız, her iki şûrada alınan kararların etkinliğini izlemek ve kamuoyu ile paylaşmak üzere bağımsız bir değerlendirme kurulu kurmayı planlamakta mıdır?